

سازمان بهداشت جهانی

اثرات سلاح‌های
شیمیایی و بیولوژیک
بر سلامتی و بهداشت عمومی

مترجم:

علیرضا جنگجوی مادوانی

انتشارات نوید شیراز

بسم الله الرحمن الرحيم

سرشناسه	سازمان بهداشت جهانی
عنوان و نام پدیدآور	World Health Organization
مشخصات نشر	اثرات سلاح‌های شیمیایی و بیولوژیک بر سلامتی و بهداشت عمومی سازمان بهداشت جهانی
مشخصات ظاهری	مترجم: علیرضا جنگجوی مادوانی
شابک	شیراز: نوید شیراز، ۱۳۹۰
وضعیت فهرست نویسی	۲۱۶ ص: جدول
یادداشت	۹۷۸-۶۰۰-۱۹۲-۰۷۵-۲
یادداشت	فیبا
موضوع	عنوان اصلی:
شناسه افزوده	Health aspects of chemical and biological weapons. Report of a WHO Group of Consultants, 1970.
رده بندی کنگره	کتابنامه / واژه‌نامه
رده بندی دیویی	جنگ شیمیایی - بهداشت / جنگ میکروبی - بهداشت
شماره کتابشناسی ملی	جنگجوی مادوانی، علیرضا، ۱۳۵۲ - مترجم
	UG۴۴۷/س۲الف۱۳۹۰
	۳۶۳/۳۵۲
	۲۳۱۵۵۳

اثرات سلاح‌های شیمیایی و بیولوژیک بر سلامتی و بهداشت عمومی

مترجم: علیرضا جنگجوی مادوانی

Jangjoo2020@yahoo.com

طرح جلد: سعید فضلی □ لیتوگرافی و چاپ: واصف □ ویراستار ادبی: رقیه خادمی
چاپ اول: ۱۳۹۰ □ حق چاپ محفوظ □ تیراژ: ۱۵۰۰ جلد

ناشر: انتشارات نوید شیراز

دفتر شیراز - تلفن ۲۲۲۶۶۶۱-۶۲ نمابر ۰۷۱۱-۲۲۲۹۶۷۶ □ ص. پ: ۷۱۳۶۵/۶۶۶

دفتر تهران - تلفن ۸۸۹۰۵۹۴۵ نمابر ۸۸۹۲۱۵۲۲ □ ۲۱-۸۸۹۲۱۵۲۲

پست الکترونیکی: info@navideshiraz.com

وب سایت: www.navideshiraz.com

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۱۹۲-۰۷۵-۲ ISBN: 978-600-192-075-2

۵۲۰۰ تومان

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱۱	- مقدمه ی مترجم
۱۳	- مقدمه ی نویسنده
۱۴	- مقایسه ی میان گزارش های سازمان های بهداشت جهانی و ملل متحد و نتایج آن ها ...
۱۶	- هدف و محدوده ی گزارش سازمان بهداشت جهانی
۱۶	- تعاریف عملیاتی سلاح های شیمیایی و میکروبی جهت (تهیه ی) این گزارش
۱۷	- انتخاب مواد شیمیایی و میکروبی در قالب الگوهای برای ارزیابی های کمی و کیفی
۱۸	- اصول ارزیابی عوارض (تلفات)
۲۰	- اثرات بلند مدت
۲۲	- اثرات ناشی از تغییرات اکولوژیک (بوم شناختی)
۲۷	- رهنمودهایی برای سازمان بهداشت جهانی و کشورهای عضو آن
۳۱	فصل اول / گازها یا سموم شیمیایی
۳۱	طبقه بندی و تعاریف

۳۴	مواد کشنده
۳۴	- مقدمه تاریخی
۳۷	- مشخصات سمی
۳۷	(۱) تحریک کننده های ریه
۳۸	- گاز فوشرن
۴۰	(۲) گازهای وارد شونده به خون
۴۰	(۱) سیانید هیدروژن
۴۲	(۲) کلراید سیانوژن
۴۳	(۳) ویسکانت ها (گازهای التهاب آور و تاول زا)
۴۷	- گاز خردل
۴۸	(۴) گازهای اعصاب
۵۰	الف) گاز سارین
۵۴	ب) گاز VX
۵۶	(۵) سایر مواد سمی شیمیایی جنگی کشنده
۵۷	الف) سموم بوتولینال
۶۰	ب) مواد سمی فلج کننده
۶۱	۱- آنتوتوکسین های (مواد سمی) باکتریایی و عناصر مربوط
۶۴	- مواد سمی استافیلوکوکال
۶۴	۲- مواد شیمیایی مؤثر بر روان
۶۶	الف) گاز L, S, D (ال, سی, دی)
۶۹	ب) گاز B, Z
۷۱	ج) مواد نابود کننده (فلج کننده های کوتاه مدت)
۷۴	(۱) ماده ی CN
۷۵	(۲) ماده ی CS
۷۶	(۳) ماده ی DM
۷۷	د) سموم ضد گیاهی

۸۱	فصل دوم / عوامل بیولوژیک
۸۳	الف) بیماری های عفونی ویروسی
۸۴	(۱) تب زرد

۸۶	 عفونت های ناشی از نیش حشرات
۸۷	 عفونت های حاد نوع ژاپنی
۸۹	 بیماری عفونی ناشی از نیش پشه
۹۰	 بیماری های عفونی ناشی از اسب از نوع ونزوئلایی
۹۱	 آبله مرغان
۹۲	 تب ناشی از خراشیدگی
۹۳	 ب) سایر عفونت های ویروسی
۹۳	 (۱) آنفولانزا
۹۵	 (۲) آبله
۹۷	 ج) بیماری های عفونی روده ای
۹۷	 (۱) تیفوس
۹۸	 (۲) تب تبخال دار مناطق کوهستان راکی
۹۹	 (۳) تب Q
۱۰۱	 د) عفونت های باکتریایی
۱۰۱	 (۱) طاعون
۱۰۳	 (۲) سیاه زخم
۱۰۵	 (۳) تولارمی (بیماری عفونی ناشی از گزندگی حشرات)
۱۰۷	 (۴) تب مالت
۱۰۹	 (۵) تب تیفوسی
۱۱۰	 (۶) بیماری های عفونی قارچی
۱۱۱	 - ملاحظات اپیدمیولوژیک (مربوط به سرایت بیماری ها)
۱۱۲	 - ملاحظات کمی (آماري)
۱۱۵	 - خطر (وقوع) جنگ اپیدمیک در قالب یک سلاح تاکتیکی
۱۱۸	 - منابع فصل دوم
۱۲۱	 فصل سوم / اصول ارزیابی های کمی (آماري)
۱۲۱	 - فرضیه های مربوط به پرتاب، انتشار و تجمع مواد بیولوژیک
۱۲۵	 - شاخص های سنجش تحولات جوی
۱۲۶	 - تأثیر شاخص های سنجش تحولات جوی بر کارایی حمله با سلاح های شیمیایی
۱۲۸	 - ورود ذرات به جو به عنوان شاخص مؤثر بر وقوع حمله

۱۳۱	- تأثیر فرار بودن ماده شیمیایی سمی
۱۳۲	- قابلیت و کارایی بیش تر ابزارهای تهاجم
۱۳۳	- نتایج مربوط به سهولت حمله با سلاح های شیمیایی به مناطق شهری
۱۳۴	- نکاتی برای پیشگیری
۱۳۵	- فرضیه های مربوط به عوامل بیولوژیکی
۱۳۸	- ارزیابی ها در مورد میزان خطرات
۱۴۵	- منابع فصل سوم

۱۴۷	فصل چهارم/ اثرات حمله با سلاح های شیمیایی و بیولوژیک بر
۱۴۸	- اصول کلی
۱۴۸	- مسایل مربوط به آمادگی برای دفاع در مقابل حمله
۱۴۹	الف) مسایل قبل از وقوع یک حمله
۱۵۰	ب) مسایل بعد از وقوع حمله
۱۵۰	- پیش فرض های مربوط به قابلیت استفاده از منابع و امکانات بهداشتی
۱۵۲	الف) تولاومی
۱۵۶	ب) طاعون ذات الریوی
۱۵۸	ج) گاز اعصاب VX

۱۶۳	فصل پنجم/ آسیب رساندن به منابع و تأسیسات آبرسانی
۱۶۳	- مقدمه
۱۶۶	- آلوده کردن با ویروس حصبه
۱۶۷	- آلوده کردن با سم بوتولینال نوع A
۱۶۹	- آلوده کردن با ماده ی سمی LSD
۱۷۲	- اقدامات پیشگیرانه

۱۷۵	فصل ششم/ پیامدهای روانی- اجتماعی سلاح های شیمیایی و بیولوژیک
۱۷۶	- پیامدهای روانی/ اجتماعی احتمالی تهدید به جنگ شیمیایی و بیولوژیک
۱۷۶	۱) اضطراب و ترس
۱۷۹	- شیوه های مقابله با اضطراب و ترس
۱۷۹	الف) برون افکنی و رفتار عقلایی

- ب) انکار (تکذیب) ۱۸۰
- ج) انسانیت زدایی ۱۸۱
- پیامدهای روانی/ اجتماعی احتمالی کاربرد با سلاح های شیمیایی و میکروبی ۱۸۲
- ۱) هراس ۱۸۲
- ۲) ترس از آسیب دیدگان ۱۸۲
- ۳) تغییرات در ساختار اجتماعی ۱۸۳
- ۴) پیامدهای خاص سلاح های شیمیایی ۱۸۳
- نتیجه گیری ۱۸۴
- منابع فصل ششم ۱۸۴

فصل هفتم

- برخی از قطعه نامه های سازمان بهداشت جهانی برای مقابله با پیامدهای کاربرد این سلاح ها ... ۱۸۷
- قطعه نامه ی شماره ی ۵۴-۲ سازمان بهداشت جهانی ۱۸۹

فصل هشتم

- ملاحظات مربوط به قطعه نامه ی شماره ی ۲۱۶۲ ۱۹۱

فصل نهم

- قطعه نامه ی شماره ی ۲۲۵۸ در بیست و دومین اجلاس مجمع عمومی ۱۹۵

- ضمیمه ۱۹۷

- عوارض بلند مدت گاز خردل بر نیروهای نظامی و غیرنظامی ۱۹۷

- نتایج ۲۰۰

- تصاویر ۲۰۷

مقدمه ی مترجم:

جنگ‌ها همواره در طول تاریخ، زندگی بشر را تهدید کرده و جان عده ی زیادی از انسان‌ها را گرفته اند. در این میان، غیر نظامیان بی‌گناه از جمله قربانیان این جنگ‌های نابرابر به شمار می‌روند که عمری را در وضع بین مرگ و زندگی سپری کرده و این وضع ناگوارشان، به نسل بعد از آن‌ها نیز انتقال یافته است. سلاح‌های شیمیایی و میکروبی از جمله ابزارهایی به شمار می‌روند که برخی کشورها به واسطه ی ناتوانی در مقابله ی مستقیم نظامی به گونه ی غیر انسانی و وحشیانه به کار برده اند. در این زمینه، سلاح‌های شیمیایی، نقش قابل ملاحظه ای را ایفا کرده اند. تجربیات تلخ دولت‌ها و ملت‌ها از بمباران‌های هیروشیما و ناگازاکی (ژاپن)، سردشت (ایران) و حلبچه (عراق) نمونه هایی از این واقعیت‌ها هستند.

در این اثر که ترجمه ی آن از نظر خوانندگان محترم می‌گذرد، به ویژگی ها، عوارض و شیوه‌های درمانی این سلاح‌ها اشاره شده است. این مسائل در قالب گزارش رسمی برخی از مشاوران سازمان بهداشت جهانی که به سازمان ملل متحد ارائه گردیده، مطرح شده اند.

این اثر شامل ۹ فصل می‌باشد. فصل اول به بررسی سلاح‌های شیمیایی، فصل دوم به سلاح‌های بیولوژیک (میکروبی)، فصل سوم به اصول ارزیابی های کمی (آماری)، فصل چهارم به اثرات پزشکی سلاح‌های شیمیایی و میکروبی، فصل پنجم به انهدام منابع و سیستم های آبرسانی عمومی، فصل ششم به پیامدهای ناگوار روانی- اجتماعی این سلاح ها، فصل های

هفتم، هشتم و نهم نیز به قطعنامه های صادره از سوی سازمان بهداشت جهانی در زمینه ی کنترل و مقابله با چنین سلاح هایی می‌پردازند.

از جمله ویژگی‌های برجسته ی این اثر، سبک نوشتاری ساده و روان آن است که برای عموم مخاطبان قابل فهم می‌باشد؛ هر چند مباحث تخصصی مربوط در آن نیز مطرح گردیده اند. همچنین سعی شده است برخی مفاهیم و اصطلاحاتی که برای خوانندگان ابهام تری دارند، در پی نوشت‌ها توضیح داده شوند. منابع هر فصل نیز در انتهای آن فصل ذکر شده اند. در انتهای کتاب نیز برخی عوارض بلند مدت گاز خردل بر نیروهای نظامی و غیر نظامی ایرانی؛ موارد سردشت و حلبچه در قالب ضمیمه مورد بررسی قرار گرفته اند. بر خود لازم می‌دانم از راهنمایی‌ها و پیشنهادات مؤثر و ارزنده ی آقای دکتر حبیب احمدی (استاد دانشگاه شیراز)، سرکار خانم رباب احمدی (دانشجوی دکترای زیست شناسی سلولی)، محمدخلیل عسکری، محمدرضا اسدی و نیز آقای علی نویدگویی مدیر محترم انتشارات نوید به خاطر چاپ این اثر تشکر و قدردانی نمایم.

با توجه به نخستین تجربه ی رسمی مترجم، امید است که خوانندگان و صاحب نظران محترم کاستی‌ها و نواقص را بر ما ببخشند و از پیشنهادات سازنده ی خود، دریغ نفرمایند و ترجمه ی این اثر بتواند گامی مؤثر در راه شناخت سلاح‌های شیمیایی و میکروبی و شیوه‌های مقابله با آن‌ها بردارد.

«من الله التوفیق و علیه التکلان»

علیرضا جنگجوی مادوانی

فارس - داراب (جنت شهر)

سی ام صفر یکهزار و چهارصد و سی و دو هجری قمری

مصادف با شهادت امام علی بن موسی الرضا (ع)

پانزدهم بهمن ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و نه هجری شمسی